

Predikatie
uitgesproken door **ds. J.J. Roodsant**
op 28 – 6 - 2007
te Lekkerkerk

Zingen: Psalm 25 : 6

Lezen : 1 Petrus 4

Gebed

Zingen: Psalm 42 : 1, 5

Geliefden, met de hulp des Heeren en onder inwachting van de Heilige Geest, willen we uw aandacht bepalen bij het gedeelte dat we samen hebben gelezen uit de 1e Petrusbrief, het 4^e hoofdstuk, en daarvan nader het 18^e vers, waar we Gods Woord en onze tekst als volgt lezen:

“En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen.”

En als aandachtspunten noem ik u:

1. Het nauwelijks zalig worden van de rechtvaardige, en
2. Het niet zalig worden van de goddeloze

Geliefden, de apostel Petrus schrijft de brief, waaruit we de tekst voor deze avond hebben gekozen, aan de medegelovigen in Klein-Azie, die verstrooid zijn over Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bythinië, en die zwaar vervolgd en verdrukt worden door vijanden van de waarheid. Ja geliefden, de apostel Petrus wordt, door de Heilige Geest, innerlijk gedrongen om die verachte, belasterde en in grote moeilijkheden verkerende kinderen van God te

bemoedigen maar ook te vermanen. En hij maakt die kinderen des Heeren dan zo duidelijk dat zij zich niet moeten verbazen over de hitte der verdrukking, alsof hun iets vreemds overkwame. Ja, hij legt dan zo kostelijk uit dat de gemeenschap aan het lijden van Christus óók betekent dat zij zich verblijden en verheugen mogen, omdat hun ook de openbaring van Christus' heerlijkheid ten deel zal vallen. Ja, de apostel Petrus wijst ons erop dat **het nauwelijks zalig worden van de rechtvaardige**, aldus ons eerste aandachtspunt, een onloochenbaar feit is, omdat bij dit zalig worden zware verdrukkingen en heftige vervolgingen behoren en omdat bittere tegenwerkingen en diep aangrijpende beproevingen onlosmakelijk verbonden zijn met dit zalig worden, waardoor deze altijd een onbedrieglijk kenmerk zijn van het ware kindschap Gods en van het deel hebben aan de schatten en gaven van Christus. O geliefden, zo waarachtig als iemand in Christus is ingelijfd, zo waarachtig krijgt iemand ook te maken met de vijandschap waar Christus mee te maken heeft gekregen. Ja, haat, vervolging en de smarten, welke het deel van Christus geweest zijn, zullen worden ervaren. En de apostel Petrus weet uit eigen ervaring zo goed hoe zwak een mens is en hoe gemakkelijk men in tijden van vervolging, verachting en verdrukking te rade gaat met vlees en bloed, ja, dat een mens dan zelfs in staat is om de Heere Jezus te verloochenen. O, toen Petrus door een dienstmaagd gevraagd werd naar zijn discipelschap van de Heere Jezus, toen heeft Petrus Zijn Meester zelfs met een eedzwering verloochend, toen heeft hij zijn lieve Heiland als het ware afgezworen. En als de Heere Jezus toen niet omgekeken had met ogen vol liefde, als Hij na Zijn opstanding uit de doden Petrus niet in het bijzonder had opgezocht en teruggebracht in de kring der discipelen, als de Heere Jezus niet voor Petrus had gebeden dat zijn geloof niet zou ophouden, wat zou er dan van Petrus zijn geworden?

O geliefden, als Petrus dan ziet naar de kinderen Gods in de verstrooiing van Klein-Azië, ach, dan wordt daar door de Heilige Geest zijn hart zo week gemaakt dat hij een brief gaat schrijven om die kinderen Gods te Klein-Azië te gaan bemoedigen en om hen te gaan bepalen bij het nauwelijks zalig worden van de rechtvaardige. "En", zo zegt hij, "en als dat bij de rechtvaardige het geval zal zijn, wat zal dan het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn? Waar zal dan de goddeloze en zondaar verschijnen?" Ach geliefden, dan maakt de apostel Petrus zo duidelijk dat er eigenlijk maar twee soorten mensen zijn: rechtvaardigen en goddelozen. En dat er maar tweeërlei einde is van een mensenleven, namelijk: de eeuwige zaligheid of de eeuwige rámpzaligheid. En dat er maar tweeërlei weg is, namelijk: de nauwe weg ten eeuwigen leven of de brede weg ten eeuwigen verderve.

O geliefden, wij mensen spreken liever genuanceerder, want wij zeggen: "Er zijn veel meer soorten mensen, er zijn veel meer wegen en er zijn veel meer mogelijkheden, als doel van het

leven.” Och geliefden, laat u toch niets wijsmaken! En dan komen we heden ten dage een zogenaamde derde weg tegen, want dan zijn er mensen die zeggen: “Ik kan niet ontkennen dat er eens iets in mijn leven is gebeurd, maar ik durf me ook niet voor bekeerd te houden.” Ze zijn dus naar eigen gevoel niet onbekeerd, maar ze zijn niet bekeerd, en dus bevinden ze zich naar hun gevoel op die zogenaamde derde weg, die middenweg, om zichzelf daardoor heimelijk bij Gods volk te rekenen. Och geliefden, Gods Woord is zo eerlijk, en zo scherp; het is scherpzijdender dan enig tweesnijdend zwaard; en dat Woord des Heeren zegt dat er tweeërlei soort van mensen is: rechtvaardigen en goddelozen. Ja, er is tweeërlei einde van een mensenleven: in de zaligheid of in de rampzaligheid; en er is tweeërlei weg: een brede en een nauwe weg. En dan kunnen we dus niet meer onder de eeuwigheid betreffende vraag uit, bij welke mensen wij behoren, en op welke weg wij ons bevinden, en wat het einde van ons aardse leven zal zijn als het nú eeuwigheid wordt. Want het kan, geliefden, dat het nu eeuwigheid wordt: het leven is immers een damp... Och, hoe vaak hebt u dat al gezongen als er iemand anders gestorven was. Maar als dát op dit moment waar wordt voor u, hoe zal het dan zijn? Waar zult ú dan terechtkomen?

“Ja maar”, zo zegt u misschien bij uzelf, “waar is dan de rechtvaardige, die nauwelijks zalig wordt, te vinden? Want dat is toch een mens zonder zonde? Dat is toch een mens die heilig leeft voor Gods aangezicht? En dat is toch een mens met een onbesproken levenswandel, die naar Gods recht in het leven staat?” Ja geliefden, dat is zo. En als u aan mij vraagt, waar die te vinden is, dan moet ik eerlijk zeggen dat u die niet en nooit vinden zult, nergens. Niet hier in Lekkerkerk, niet in de omgeving van deze plaats, niet in Zeeland en niet op enig plekje van de wereld. Want Gods Woord zegt heel eerlijk in Romeinen 3:10: “Er is niemand rechtvaardig, ook niet één.” Want wij mensen hebben onze rechtvaardigheid verloren door onze gruwelijke zondeval. O, wij waren – hoort u, geliefden – wij waren geschapen naar Gods beeld en gelijkenis; dat betekent: in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. Wij wáren rechtvaardig, wij waren heilig, en wij kénden de Heere met ons hart; maar in het paradijs hebben we in Adam het oor geleend aan de satan, en we hebben ons in zijn armen geworpen; we zijn die vader der leugenen moed- en vrijwillig toegevallen, omdat we als God wilden zijn. Toen zijn we echter vjandig doodgevallen in een drievoudige dood: een geestelijke dood, een tijdelijke dood en een eeuwige dood. O, daar zijn we onze rechtvaardigheid kwijtgeraakt, en zijn we tot ónrechtvaardigen geworden. En de Heere zal ons allen, naar Zijn recht, in Zijn brandende toorn, moeten veroordelen tot de eeuwige verdoemenis. O geliefden, we kunnen het niet scherp genoeg zeggen, maar wij zijn mónsters van goddeloosheid geworden, en we hebben ons voorgenomen om de Heere nooit meer te dienen, nooit meer te eren en nooit meer groot te

maken. O geliefden, bij God vandaan zijn we volmaakt geschapen, we waren versierd met het beeld Gods, met de kroon der gerechtigheid. Het doel van onze schepping was om de Heere te beminnen, Hem op het hoogst te verheerlijken en Hem eeuwig en volmaakt te prijzen. Maar “de kroon onzes hoofds is afgevallen”, we hebben het verbond met de almachtige en eeuwige God verbroken, we hebben al Zijn geboden overtreden, Zijn recht geschonden, Zijn deugden vertrapt en Zijn liefde aangerand. Ja geliefden, we zijn zó diep gevallen dat we onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, zodat er in ons nimmer enige vrucht gevonden zal worden waar de Heere blij mee kan zijn. En dus zal er nooit een mens uit de werken der wet gerechtvaardigd kunnen worden. Ach, waar zijn dan die rechtvaardigen te vinden van wie Petrus zegt dat zij nauwelijks zalig zullen worden? Ze zijn er echter wel, maar ze zijn niet rechtvaardig in zichzelf; ze zijn slechts rechtvaardig omdat ze, uit genade, in een weg van recht, en in de volkomen ondergang van zichzelf, in Christus, de Rechtvaardige, zijn ingelijfd geworden; en omdat ze, uit de verdiensten van Christus, rechtvaardig zijn verkláárd. Ze zijn rechtvaardig, omdat ze bekleed zijn geworden met het fijn lijnwaad van de verdiensten van Christus, en dus met de gerechtigheid, de heiligheid en de heerlijkheid van Christus. En ze zijn zo kostelijk met de gerechtigheid van Christus omhangen, dat de Rechter van hemel en aarde hen aanziet in de Zoon van Zijn eeuwige liefde; en dat die Rechter hen slechts ziet áls rechtvaardigen. Ja, Deze ziet geen ongerechtigheid in Zijn Jakob, omdat Christus Zijn dierbaar bloed voor hen aan het vloekhout van Golgotha heeft uitgegoten; omdat Christus dáár, uit liefde voor Zijn Vader en voor de gekenden Gods, die Hem in de Raad des Vredes zijn gegeven, alles heeft volbracht om dezulken terug te brengen in de gemeenschap van het Vaderharte Gods. O, door Christus en door Hem alleen zijn er rechtvaardigen, want de uitverkorenen Gods van eeuwigheid, die God de Vader naar Zijn vrij en soeverein welbehagen, onder het zegel der verkiezing heeft gelegd, zullen in de tijd en in de dadelijkheid, in een weg van recht, ingelijfd worden in de Koning der koningen. En die zullen, uit en door Hem, met de gerechtigheid van Christus worden bekleed. En dan begrijpt u misschien wel, dat dezulken in die weg, in de weg der waarachtige wedergeboorte, in de weg van overtuiging en ontdekking, ontgronding en afsnijding, geleerd hebben om het recht Gods te billijken, toe te vallen en te omhelzen. En wanneer ze dan in Christus mogen wegsmelten, o, dan worden ze vaardig tot Gods recht, dan worden ze rechtváárdig. Ja, dezulken hebben op de school van de Heilige Geest het onderwijs des Heeren gekregen, en ze hebben door dat onderwijs ontdekt dat hun eigengerechtigheid als een wegwerpelijk kleed is en dat ze met die eigengerechtigheid niet voor God kunnen bestaan. Ze hebben de gaten zien vallen in dat kleedje wat ze zich omgehangen hadden door de eigen verdiensten, en ze zijn naakt aan de

dijk terechtgekomen. En ze hebben, op die weg van Gods recht, steeds vaker moeten belijden dat er van hen niets deugde, en dat ze alleen maar verloren konden gaan. Ja, ze hebben het op die weg meegemaakt dat de Heere de vierschaar Gods ging spannen, en dat ze daar het hoofd op het blok moesten leggen, om uit te roepen: “Verloren, verloren, voor eeuwig verloren!” Maar ze mochten ook meemaken dat ze van achter het recht, van Isrels God, zoals de berijmde Psalm 89 : 8 zegt, die Heiland en Zaligmaker geschonken kregen als hun Borg, als hun Verlosser, als hun Koning, en ze zijn voor rekening van die Ander (met een hoofdletter) in het leven komen te staan. En daardoor wordt de rechtvaardigheid van Christus hun toegerekend, zodat ze voor God rechtvaardig zijn. O wonder, dat nooit uitgewonderd kan worden!: mensen die in zichzelf goddeloos zijn, die in zichzelf verdorven en verdoemd zijn, die in zichzelf alleen maar helwaardig zijn; mensen die bij God vandaan, in de tijd en in de dadelijkheid, uit Christus’ verdiensten tot rechtvaardigen worden gemaakt, en dus vaardig tot Gods recht zijn geworden. Och geliefden, maar weet ú daar dan al van? Hebt u die weg dan al in waarheid bewandeld? En hebt u al waarachtig kennis gekregen aan deze zaken? Ja, ligt dit alles zó verklaard in uw hart, dat u mag weten uit Christus, door het werk des Heeren, rechtvaardig voor God te zijn? Of bent u daar nog een vreemdeling van? Praat u misschien wel óver het kennen van de weg der bekering, de weg der wedergeboorte en de weg der rechtvaardigmaking; terwijl u er niet uit praat, omdat die zaken nog nooit in waarheid in uw leven hebben plaatsgevonden?

Maar geliefden, laat u toch niet bedriegen, want ik kom zo vaak mensen tegen die vertellen dat ze rechtvaardig voor God zijn, want ze zijn eens besprongen door de angsten van de hel, ze hebben eens de bliksemen van Gods toorn gezien en ze hebben eens de donder van Gods gramschap vernomen. En toen hebben ze de Heere zo gesmeekt om genade. O, ze hebben Hem zo gebedeld om ontferming; “en dat alles”, zo zeggen ze, “is toch een bewijs dat de Heere in hun leven is begonnen, want dat zijn toch geen vruchten van de akker van het eigen hart. En als de Heere in je leven begint, dan mag je er toch op rekenen dat Hij Zijn werk zal afmaken.” Maar geliefden, wat zullen dezulken er, eenmaal staande voor Gods rechterstoel, en dus te laat, achterkomen dat ze zichzelf hebben bedrogen, en dat ze met niets anders te maken hebben gekregen dan met de gemene genade des Geestes. Want al hebben dezulken dan zeker wat meegemaakt, o, misschien wel onderhandelingen leren kennen, ze hebben nooit de áfhandeling des Heeren beleefd; ze zijn nooit in waarheid onder en door het recht Gods verloren gegaan met zichzelf. En ze hebben nog nooit in de dadelijkheid meegemaakt dat Christus kwam tussen te treden, tussen de vertoornde Rechter en tussen zichzelf als verdoemde zondaar. En ze hebben nog nooit de werkelijkheid van de woorden uit het

Avondmaalsformulier ervaren: “Ik voor u, daar gij anders den eeuwigen dood hadt moeten sterven.” En dus hebben ze ook nooit Christus geschonken gekregen van Isrels God van achter het recht. Daarom zijn ze ook nooit door het waar zaligmakend geloof bekleed geworden met de gerechtigheid van Christus, zodat ze niet rechtvaardig voor God zijn. O, ze weten er niets van om in Christus opgelost te worden, om in Christus versmolten te zijn, en om zichzelf kwijt te raken in de hemelse Bruidegom Die blank en rood is en Die de banier draagt boven tienduizend.

En geliefden, als dat alles onbekend is, dan kun je veel hebben meegemaakt, veel hebben beleefd, veel hebben ondervonden, talloze teksten hebben gekregen en versjes kunnen aanwijzen, die op een bijzondere wijze geschonken zijn, maar dan is het kwijt! Want dan zijt ge ten diepste nog gebleven zoals ge geboren zijt, en dus een onrechtvaardige, een goddeloze, een zondaar, die niets anders verdient dan, naar Gods recht, een plaats te krijgen in de poel van vuur en sulfer, waar de vlammen van Gods toorn zoenen eeuwig zullen pijnigen. Laat het daarom toch nakijken van de Heere hoe het met ú is gesteld, want het is nog het heden der genade. O, het zal toch verschrikkelijk zijn om met een gestolen Heere Jezus voor Gods rechterstoel te staan, waar ge Hem zult moeten afgeven, omdat daar geldt: “Gij zult niet stelen.” En het zal toch verschrikkelijk zijn om met een ingebeelde hemel de ogen op te slaan in de hel, en om hier op aarde afscheid te hebben genomen als kind des Heeren, terwijl ge aan de overzijde van de doodsrivier als kind des duivels openbaar komt. Och geliefden, laat het toch van de Heere nakijken of ge waarachtig een rechtvaardige voor God zijt, in en door en uit die beminnelijke Zaligmaker, de Heere Jezus, Die Zijn leven aan het vloekhout heeft uitgestort, opdat onrechtvaardigen, naar Gods raad en eeuwig voornemen, rechtvaardig verklaard zouden kunnen worden en onreine, onheilige mensenkinderen gewassen zouden kunnen worden in het dierbare bloed van Christus.

Nu komt de apostel Petrus in onze tekst te spreken over het nauwelijks zalig worden van de rechtvaardige; en dus, over het nauwelijks zalig worden van dat waarachtige kind des Heeren. Ja maar, zo zegt u misschien bij uzelf, dat is dan toch eigenlijk geen bemoediging voor die vervolgd, die verdrukten, die bedreigden en die geadresseerden van de brief van Petrus? Want als nu de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, dan betekent dat toch dat het voor die rechtvaardige onzeker is of hij wel werkelijk zalig wordt? Dan kun je dus het ware werk des Heeren hebben beleefd, terwijl het toch niet vaststaat dat je behouden bent. En als de rechtvaardige dan nauwelijks zalig wordt, waar blijft dan de bekommerde? Waar blijft dan de ziel die van verre staat? Waar blijft dan de tobber, de smeker en de kermer, die zichzelf niet bij de rechtvaardigen durft te rekenen? Ja, zo piept daar misschien iemand als een zwaluw en

zo kirt daar misschien iemand als een duif: “Als nu een mensenkind dat in Christus is en dat uit Christus rechtvaardig is verklaard, nauwelijks zalig wordt, o, dan kom ik er nooit.” En dan zijn er misschien in ons midden die eraan denken hoe er in onze tijd op zoveel plaatsen van de preekstoel wordt gezegd dat het helemaal geen nauwelijks zalig worden is: Je gaat gewoon naar de Heere Jezus toe en je neemt Hem gewoon aan; je moet geloven; je moet jezelf bekeren; je omhelst die Heiland en Zaligmaker gewoon en je geeft je aan Hem over. En zo kun je daar horen, als je gedoopt bent, als je openbare belijdenis hebt gedaan, als je getrouw onder de bediening van Gods Woord te vinden bent en als je ijverig bent in het kerkenwerk, dan mag je er zeker van zijn dat je zalig worden zult. En náuwelijks zalig worden, hoe kom je erbij?, zo zeggen ze. En men zingt de hallelujah’s zondag aan zondag. Maar Gods Woord spreekt wel degelijk over “nauwelijks zalig” worden; dat is een woord des Heeren, geïnspireerd door de Heilige Geest; dat kun je als mens zomaar niet wegwerken en aan de kant schuiven. Want het is waar. Het is een nauwelijks zalig worden van de rechtvaardige. Maar dan moeten we dat woord “nauwelijks” wel verstaan zoals de apostel Petrus het heeft neergeschreven. En dan staat er in de grondtaal voor het woord “nauwelijks” een woord dat betekent: door de nauwte, door de engte, door de moeite. Er staat dus niet in onze tekst dat Gods kinderen nauwelijks zalig worden omdat de deur der genade maar op een kiertje zou staan. En er staat ook niet in onze tekst dat Gods ware kinderen het nog maar moeten afwachten of ze wel echt zalig worden. O nee geliefden, want dat alles zou de zoen- en de kruisverdiensten van Christus kleineren. In zondag 15 van de Heidelbergse Catechismus leest u immers zo kostelijk dat Christus de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht heeft gedragen. Ja, Christus’ werk is zo ruim en zo kostelijk groot dat, als God het zou willen, alle mensen zalig zouden kunnen worden. Niet dat dit gebeurt – hoort u goed, vergist u zich niet – maar zó ruim ligt het in de mogelijkheid van het werk van Christus. Dat is niet maar nauwelijks, omdat het aan Gods kant bijna niet kan, o nee, het ligt aan Gods kant ruim, zeer ruim. En omdat het aan Gods kant zo ruim ligt, daarom kunnen alle uitverkorenen Gods ontwifelbaar zalig worden. O, bij God vandaan ligt het zo ruim en zo kostelijk; de deur van Gods heerlijkheid staat niet op een kiertje, o nee, als Gods kinderen Thuis mogen komen, dan staat de poort der gerechtigheid wagenwijd open. Ja, allen van wie de namen geschreven staan in het boek des levens des Lams, zullen mogen ervaren dat ze zekerlijk en gewisselijk, op Gods tijd, het hemels paradijs zullen kunnen binnentreden. Want Gods werk is zo volmaakt, zo heerlijk, zo groot en zo ruim, dat al degenen, die God naar Zijn vrije, soevereine verkiezing heeft ingelijfd, in dat volk dat eeuwig zalig wordt, en dat Hij door het werk van de Heilige Geest bekleedt met de gerechtigheid van Christus, zalig zullen worden. O, dan zullen

ze mogen binnenkomen en dan zullen ze daar met gejuich worden begroet. Want “het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen die Zijne zijn”. Ja, die Hij heeft liefgehad van eeuwigheid, die Hij in de Raad des Vredes aan Zijn Zoon heeft gegeven en van wie Hij wil dat ze zalig zullen worden, die zullen zalig worden. En dus, geliefden, is er geen mens te zondig om zalig te worden, te goddeloos, te oud en te jong; maar een mens kan wel te rijk zijn om zalig te worden, te verrijkt, te vroom, te godsdienstig en te bezittend. Maar niemand hoeft met Kaïn te zeggen: “Mijn misdaad is groter dan dat zij vergeven worde.” Niemand hoeft vanwege Zijn goddeloosheid en zijn verdorvenheid te twifelen aan de wederbarende mogelijkheden van de HEERE der heirscharen, want de zoen- en kruisverdiensten van Christus zijn zo kostelijk, zo ruim en zo groot, dat al Gods uitverkoren kinderen daarin gewassen en verlost kunnen worden van al hun vuile zonden; ja, dat zij, om niet, met de gerechtigheid van Christus bekleed kunnen worden.

Wat liegt dan de duivel mensenkinderen vaak voor, en misschien ook u wel; o, dan zegt de duivel tegen zo'n topper: Jij kunt toch niet meer zalig worden, want jij bent veel te slecht; voor jou is dat toch niet weggelegd; kijk maar eens wat je ervan hebt gemaakt in je leven. En dan zegt de duivel tegen zoenen: Hoe langer je leeft, hoe erger je het zult maken en hoe meer je je verdoemenis zult verzwaren; maak er maar een einde aan, dan ben je overal vanaf. O geliefden, de duivel is altijd bezig om mensen in de wanhoop te brengen, ja, in de gruwelijke wanhoop, zodat ze zichzelf eventueel te kort gaan doen. De duivel gebruikt niet zelden ook onze tekstwoorden en dan zegt hij wel: Als nu de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, dan is dat voor jou toch helemaal niet mogelijk; jij hebt zoveel wandaden begaan, zoveel gruwelijkheden en onreinheden bedreven. Maar geliefden, u kunt de duivel met de Bijbel in uw hand, heel gemakkelijk de mond snoeren, want dan moet u hem maar eens gaan wijzen op de gruwelijke koning Manasse, dat monster van goddeloosheid, die door de Heere wordt bekeerd. En dan moet u hem maar eens gaan wijzen op de moordenaar die aan het kruis hangt en die, door het werk des Heeren in zijn ziel, gaat smeken: “Heere, gedenk mijner”. En dan moet u óók maar eens gaan vertellen over Saulus van Tarsen, die vijand van Gods gemeente en die afbreker van Gods werk; o, de Heere komt hem staande te houden bij Damascus; en als de Heere tot hem spreekt, dan ligt hij zo in het stof en dan komt daar uit zijn mond: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” O geliefden, bij de Heere zijn zulke kostelijke bronnen tot zaligheid, tot behoud en tot rechtvaardigmaking, dat zelfs de grootste der zondaren nog behouden kan worden. Ja, wanneer de Heere in waarheid de schuldbrief aan een mens komt te overhandigen, wanneer Hij een mensenkind, door het overtuigende, ontdekkende en ontgrondende Godswerk, tot een goddeloze en verdorvene komt te maken, zodat zoenen over

de grond moet kruipen van verdriet, en dat een mensenkind niets anders meer kan doen dan zijn dood- en zijn doemvonnissen onderschrijven, dan zal zo een erachter komen welke rijke mogelijkheden tot zaligheid er bij God zijn, uit en door de zoen- en kruisverdiensten van Hem Die gezegd heeft: “Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen”. O geliefden, hebt u dan dat ware wonder al beleefd, dat u daar lag op het vlakke des velds, vertreden in uw geboortebloed, ja, ten dode opgeschreven? En dat u het daar uit Gods eigen mond mocht horen: “Leef; ja leef.” En hebt u de grootheid van Gods barmhartigheid en van Gods genade al bevindelijk leren kennen, omdat Hij u uit Christus kwam te bedienen en kwam te overladen met Zijn gerechtigheid, Zijn heiligheid en Zijn heerlijkheid? O geliefden, onderzoekt uzelfen toch nauw, want als dit gemist wordt, dan zal er aan het einde van uw aardse leven, staande voor Gods rechterstoel, niets anders door u gehoord worden dan: “Ga weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is”; om eeuwige smarten te lijden onder de verdiende gramschap van een vertoornd God in de poel van vuur en sulfer.

En geliefden, dat zalig worden uit en door Christus, de Zaligmaker, zal aan deze zijde van dood en graf gekend moeten worden; want zalig worden betekent: vol van God worden. En de Heere zal alleen diegene in Zijn heerlijkheid toelaten, die hier op aarde, door het werk des Heiligen Geestes, vol van God geworden is, en die niets anders meer wil dan God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest eeuwig grootmaken.

Er komt in onze tekst dan ook zo duidelijk naar voren dat wij mensen niet zalig zijn, maar dat we zalig moeten worden. Ach weet u, wij mensen zijn rampzalig, dat wil zeggen: wij zijn leeg van God; wij mensen zijn God kwijtgeraakt, we hebben Hem de rug en de nek toegekeerd, en we zijn buiten de gemeenschap met de levende God terechtgekomen; ja geliefden, we zijn, stuk voor stuk, op weg naar de eeuwige duisternis van de rampzaligheid. Maar wie gelooft dat? Wie heeft daar oog voor? Wie gaat daaronder gebukt? U, jij? Och geliefden, vader Hellenbroek schreef al in zijn vragenboekje voor de catechisatie, dat de grootste ellende van ons mensen is, dat wij onze ellende niet recht kennen met ons hart, en dat we niet in waarheid beseffen dat we uit onze ellende verlost moeten worden. We leven rustig voort, slapende in het opperste van de mast, vooral als we een godsdienstig, rechtzinnig en oppassend leven leiden, want dan denken we dat het met ons best nog wel zal meevallen en dan hebben we het idee dat het met ons nog wel goed zal komen. Maar Gods waarachtige keurlingen krijgen het te ervaren, te beleven en te doorleven in dit aardse bestaan, dat het dan bij de Heere wel ruim kan liggen, maar dat een mensenkind nauwelijks zalig zal worden, omdat zo waar is wat er in onze tekst staat: een mens zal zalig worden door de nauwte, door de engte, door de

verdrukking, door de moeite, door de ontdekking, de ontgroning en de afsnijding. Ja, een mens zal slechts zalig worden in de weg van Gods recht; en dat is een weg van sterven, dat is een weg van omkomen, want de poort is eng en de weg is nauw die ten eeuwigen leven leidt. Ja geliefden, de weg ten eeuwigen leven is een nauwe weg, want een mens die een kind Gods mag zijn, ook al kan hij dat niet bekijken en al weet hij daar helemaal niets van, zal in de nauwte en in de engte gedreven worden. Want als de Heere in het leven van dat mensenkind komt, dan gaat Hij hem of haar de spiegel van Gods wet voorhouden, en dan komt hij daar te zien al Gods geboden te hebben overtreden. Dan moet die mens gaan belijden Gods recht te hebben geschonden en Zijn Naam te hebben besmeurd; dan moet die mens gaan ervaren een schuld te hebben bij de hemelse Schuldheer die ónbetaalbaar is. O, wat krijgt hij het dan benauwd, want de rechtvaardige zal toch náuwelijks zalig worden, zo zegt onze tekst. En die benauwdheid wordt nog erger, als de Heere de zonde van de vroege jeugd komt aan te wijzen en als zo'n mensenkind gaat beleven van kinds af aan al goddeloos te hebben geleefd; ja, dan gaat hij zelfs ervaren goddeloos te zijn geweest van zijn ontvangenis en geboorte af. O, dan gaat de Heere zoen alle zonde en alle schuld op de schouders leggen, en wat krijgt hij het dan benauwd; dan wordt hij in de breuke Adams gezet, en dan krijgt hij de vinger Gods op het hart om te vernemen: "Gij zijt die man." O, wat krijgt zoen het dan benauwd; dan wordt zoen tot een doodschuldige en komt hij in de beleving als het ware in de dodencel terecht. Dan wordt zoen tot een helwaardige, die zijn enige verdiende plaats in de vlammen van de hel ziet. En dan heeft zoen het niet breed, geliefden; o, dan heeft zoen het zo zwaar, en dan gaat zoen in zijn ongeluk over de aarde, ja, dan wordt daar de weg ten eeuwigen leven almaar nauwer en almaar onmogelijker. Dan gaat zoen beseffen: het is een náuwelijks zalig worden: het gaat door de nauwte en door de engte heen. O geliefden, ik moet het zeggen, dan gaat de Heere zoen laten zien dat zalig worden ónmogelijk is, en dan gaat zoen zich op de heup kloppen en uitroepen: "O mijn ingewand, mijn ingewand! ik heb barenswee". Dan durft zoen zijn ogen niet op te heffen tot de hemel, omdat daar de heilige en rechtvaardige God zetelt, en dan moet zoen, met Psalm 38 zeggen: "Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden"; om het te beleven niet voor die rechtvaardige Rechter te kunnen bestaan. O geliefden, dan komt zoen, met de tollenaar, achterin de tempel te staan, om uit te roepen: "O God, zijt mij zondaar genadig." En wat wordt dan het náuwelijks zalig worden ervaren: wat gaat het dan door de nauwte, wat gaat het dan door de engte! Ach, dan staat zoen wel eens wenend naar de beesten op het veld te kijken, jaloers zijnde op hen, omdat die beesten geen ziel hebben voor de eeuwigheid. En dan leert zoen dat alle mensen nog zalig kunnen worden, behalve hij of zij. En tegelijkertijd is er

in de ziel van zoen een hunkeren naar Christus, naar het Water des levens. O, wat leert zoen Psalm 42 : 1, die we samen gezongen hebben, kennen; en wat schreeuwt de ziel van dat mensenkind meer naar Christus, dan het hijgend hert, der jacht ontkomen, schreeuwt naar de frisse waterstromen. O geliefden, wat is er dan een worstelen in het leven van zo'n ontdekt en ontgrond Adamskind, wat is er dan een strijden, wat zijn er vele benauwdheden en wat vloeien er hete en bittere tranen. Maar geliefden, mag ú daar dan al iets van kennen? En wordt u hiermee dan al bij uw naam genoemd, omdat ook u die weg mocht bewandelen? Ja, hebt u het recht Gods al in waarheid moeten billijken, toevallen en omhelzen, wetende dat de zaligheid voor uzelf onmogelijk is?

Maar geliefden, de Heere werkt niet alleen op de beleving van de onmogelijkheid van zalig worden aan, maar Hij laat zoen ook door de traliën van het Woord die allerliefste Zaligmaker zien als de Weg tot de zaligheid, in Wie en door Wie alleen een mens, uit genade, rechtvaardig voor God kan worden. O, dan veren dezulken op als ze Hem geopenbaard krijgen en als ze iets mogen ervaren van Zijn lieflijkheid, Zijn dierbaarheid en Zijn beminnelijkheid. En tegelijk leren ze de waarheid kennen (die vandaag aan de dag op zoveel plaatsen zoek is) dat je Christus wel kunt zien in Zijn lieflijkheid en Zijn dierbaarheid, maar dat je Hem óók in de dadelijkheid geschónken moet krijgen van Israels God van achter het recht. Ach geliefden, dan gaan dezulken roepen, keer op keer: "Geef mij Jezus, of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf." O, wat krijgen zij dat nauwelijks zalig worden te beleven en te doorleven en wat gaat de Heere almaar verder doortrekken op de zielservaring van de onmogelijkheid van zalig worden. O, het gaat zo door de nauwte, het gaat zo door de engte. Maar hebt ú daar dan al iets van leren kennen? Is er bij u dan óók dat gemis van Christus? Hebt u Hem dan al in waarheid nodig gekregen, geliefden? En dezulken gaan het, op Gods tijd, meemaken dat ze met zichzelf verloren moeten gaan onder en door Gods verdoemend en wraakoefenend recht, en dat de Heere hun met Jesaja 1 : 18 zal zeggen: "Komt dan en laat ons samen rechten"; om zo'n mensenkind volkomen af te snijden van Adam en af te snijden van het leven, want God zegt: "Ik zal een afgesneden zaak doen op de aarde." Maar om zoen ook in Christus' armen te doen wegzinken, zodat ze zichzelf aan Christus mogen kwijtraken in Hem mogen versmelten en in de dadelijkheid mogen beleven dat Zijn bloed hen reinigt van alle ongerechtigheden; en dat ze door de nauwte, door de engte, door het sterven heen, het ware leven ontvangen uit de enige Levensbron, uit Christus. O geliefden, dan is er een sterven om tot het waarachtige leven te komen; dan wordt zoen dóór de hel van de hel verlost; dan moet zoen verloren gaan om gevonden te worden door de goede Herder. Maar hebt ú dat dan ook al mogen meemaken?

Dan willen we nu eerst met elkaar gaan zingen, en wel uit Psalm 139 en daarvan het 14^e zangvers:

Doorgrond m' en ken mijn hart, o Heer';
Is 'tgeen ik denk, niet tot Uw eer?
Beproof m' en zie, of mijn gemoed
Iets kwaads, iets onbehoorlijks voedt.
En doe mij toch met vaste schreden
Den weg ter zaligheid betreden.

En dan moet ik u direct gaan waarschuwen, geliefden, want niet weinigen, en misschien zijn er ook wel in ons midden, die dénken de Heere Jezus te kennen; wanneer je echter met hen doorpraat, dan blijkt het dat ze nog nooit verloren zijn gegaan onder en door het verdoemende en wraakoefenende recht Gods. Maar geliefden, wat moet een mensenkind met die volkómen Zaligmaker doen als hij nog niet aan een einde met zichzelf is gebracht?, en als hij nog meent de handen en de zakken vol met beloften en met goede werken te hebben en nog talloze mogelijkheden meent te kunnen aanwijzen om zalig te worden? Want al hebt ge veel meegemaakt, o, als ge daar grondjes voor de zaligheid van maakt, dan zijt ge totaal verkeerd bezig en dan moet ge door al die grondjes heenzakken; want er is maar één Zaligmaker, en dat is de Heere Jezus Christus. En de Heere Jezus Christus is alleen gekomen voor goddelozen, voor verlorenen, voor verdorvenen en verdoemden, voor monsters van goddeloosheid, om dezúlken te redden.

Dan kun je heden ten dage op zoveel plekken vernemen dat de Heere Jezus vóór Gods recht aan een mensenkind wordt geschonken en dat dit recht er helemaal niet meer toe doet omdat een mens helemaal niet in het gericht des Heeren hoeft te komen, want de Heere Jezus heeft alles volbracht volbracht en dus óók aan Gods recht genoeggedaan. Maar als u nooit in de vierschaar Gods bent gebracht en dus nooit voor de rechtbank des Heeren bent gedaagd om mee te maken wat in Zacharia 3 zo helder van de hogepriester Jozua staat beschreven, dan hebt ge Christus nooit in waarheid geschonken gekregen, en dan zult ge met een ingebeelde Christus voor eeuwig verloren gaan. O, laat u vanavond toch nog waarschuwen.

En dat nauwelijks zalig worden houdt niet op bij de rechtvaardigmaking, geliefden, o nee, want op de weg daarna, op de weg der heiligmaking, wordt dat nauwelijks zalig worden opnieuw beleefd Gods kinderen hebben immers de opdracht om in het dagelijkse leven, de

praktijk der godzaligheid handen en voeten te geven. En wat komen ze erachter dat dit nauwelijks zalig worden ook dan openbaar komt. Want geliefden, als ze nog maar kortgeleden in Christus zijn weggesmolten, en slechts de eerste schreden zijn gezet op de weg der waarachtige bekering o, dan zie je hun ogen stralen; dan gaan ze met opgeheven hoofd door het leven en dan zeggen ze met de berijmde Psalm 26: “Nu stap ik rustig aan; ‘k betreed een effen baan. Mijn God, verhoort nu mijn gebed”, om van kracht tot kracht steeds voort te gaan. Maar na korte tijd krijgen ze te maken met het inwonend verderf, en gaan ze ervaren dat ze vroeger in de zonde leefden, maar dat nu de zonde in hén leeft. Och, dan moet ik denken aan wat verteld werd over dominee Van der Poel, die eens in de trein zat. Toen zei iemand tegen hem: “U bent zeker begrafenisondernemer?” “Ja”, antwoordde hij, “dat ben ik inderdaad.” “En u hebt er dan zeker al heel wat begraven...” “Nu”, zei hij, “dat valt wel mee, ik ben er eigenlijk maar één aan het begraven.” “Maar één?” “Ja, en als ik hem begraven denk te hebben, dan staat hij weer op; dat is mijn eigen ik, die krijg ik maar niet begraven.” Voelt u? O, dan kun je in het begin menen dat het eigen ik, het oude vlees, de oude mens, overwonnen is, maar die komt als het ware steeds weer uit het graf omhoog, die vervult het leven; en dat nieuwe deeltje in die mens wordt als het ware telkens weer opzijgeschoven door die oude mens. Och, wat is er in het leven van Gods ware kinderen dan een worstelen en een strijden, een vallen en een opstaan; ja, wat is dat een leven van op en neer. Toen de godzalige dominee Ledeboer eens gevraagd werd naar zijn naam, zei hij: “Ik ben op en neer, maar meer neer dan op.” Och geliefden, Gods ware kinderen leren zo dat het een nauwelijks zalig worden is en dat het door de nauwte, door de engte, ja, door de onmogelijkheid heengaat. En ze leren Paulus nazeggen: “Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?” Maar tegelijkertijd mogen ze ook de vertroosting des Heeren meemaken, want de Heere is voor Zijn volk geen land van uiterste donkerheid en Hij is niet altoos een dorre woestijn. O geliefden, de Heere komt bij tijd en wijle zo kostelijk eens in de dadelijkheid over bij Zijn volk. En dan brengt Hij ze in de binnenkamers van die allerliefste, hemelse Bruidegom; en dan mogen ze zichzelf kwijt zijn; dan mogen ze de kussen van Zijn mond gevoelen, dan mogen ze daar Zijn sterke armen om zich heen weten, en dan mogen ze de Heere verheerlijken met hun hart en met hun ziel, en zo verslonden zijn in Hem, dan mogen ze in waarheid zeggen: “Mijn Liefste; mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne.”

Dat nauwelijks zalig worden komt ook zo openbaar in de wonderlijk diepe wegen waarop de Heere Zijn volk vaak leidt. En dat zijn meestentijds wegen van moeite, van ziekte, van zorgen en van tegenslagen; het is toch een nauwelijks zalig worden! Hierdoor moest zelfs een dominee Lamain eerlijk belijden, dat hij een van zijn kinderen tot een afgod had gemaakt, en

dat de Heere dat kind door de dood kwam weg te nemen. O, dan zien we hoe het in het leven van Gods volk een nauwelijks zalig worden is; hun levenswegen zijn wegen van tegenspoed en wegen van afbraak; en dat doet de Heere slechts om dezulken kort aan de grond te houden, om hen in afhankelijkheid van de Heere te laten leven, ja, om hen te doen ervaren hoe het zalig worden door de engte en door de nauwte gaat. En dan kan dat volk wel eens een keer vragen: “Heere, waarom moet dat nu toch zó? Waarom langs zulke smartelijke, diepe wegen?” En dan komt de oude mens niet zelden tegen die leidingen des Heeren in opstand, ja, dan wordt hij soms bezet met wereldse en goddeloze gedachten. Maar wat is het dan groot, dat de Heere Zijn kinderen juist in de strijd, in de engte, in de nauwte, komt op te zoeken en hen komt op te richten, om hen de hand te reiken en om hun duidelijk te maken dat Híj voor hen zal strijden en dat zij stil mogen zijn. O, wat wordt dan beleefd dat dit nauwelijks zalig worden volkomen waar is. O geliefden, weet ú daar dan ook al van? Hebt u dat dan ook al ervaren?

In onze tijd komen we zoveel mensen tegen die tevreden zijn met een historisch geloof; o, ze weten alles met hun verstand, maar ze missen het ontdekkende en overtuigende werk van de Heilige Geest en ze missen het bewandelen van de weg van Gods recht. En wanneer je dezulken eerlijk gaat behandelen, o, dan komt er niet zelden bittere vijandschap op je af en dan willen ze niets meer met je te maken hebben. Maar de ware Kerk des Heeren gaat bevindelijk beleven dat het een nauwelijks zalig worden is.

En geliefden, dan komt ons tweede aandachtspunt nog te spreken over **het niet zalig worden van de goddeloze**. O, in onze tijd wordt op veel plaatsen de al-verzoening gepredikt, en daar wordt dus beweerd dat alle mensen zalig zullen worden. Maar geliefden, dat is niet naar de Schrift, want onze tekst komt zo aan te wijzen dat er een “niet zalig worden” is van de goddeloze. En goddelozen zijn mensen die loos zijn van God, die leeg zijn van God, die los zijn van God. En geliefden, dat zijn niet alleen de mensen die leven in openbare goddeloosheden en verdorvenheden, maar dat zijn ook de mensen die keurig leven, die netjes leven, mensen waar burgerlijk niets op aan te merken is, en die het zelfs durven zeggen dat ze iedereen het zijne geven. Ze geven echter God niet waar Hij recht op heeft! Toch moeten we nog dieper graven; want die goddeloze mensen komen we ook tegen onder kerkmensen. Ja, u hoort het goed! Die goddeloze mensen kom je ook onder kerkmensen tegen. Ze zijn stipt godsdienstig; ze zijn de zuivere waarheid toegedaan; o, daar gaan ze de barricade voor op; ze zijn keurig opgevoed, en zondag aan zondag gaan ze getrouw op onder het Woord. Maar..., ze zijn nog nooit zondaar voor God geworden, ze zijn bevindelijk nog nooit tot goddelozen, tot rechtelozen, tot ónrechtvaardigen geworden; ze zijn nog nooit door de Heere in het hart

gegrepen. De hemel heeft hen nog nooit in waarheid verkwikt en de hel heeft hen nog nooit in waarheid verschrikt; als een ouderwetse smidshond hebben ze rondom in de vonken van de hel en het hellevuur gezeten, maar het heeft hen niets gedaan. O, hun is Gods toornegloed door de prediking mogen voorgesteld, maar ze liggen als verstokte zondaren in hun doodstaat voor God. Ja, in hun lijdelijkheid en in hun valse gerustheid leven ze op de dood en op hun sterfdag aan, zonder Christus, zonder die lieve Borg en Zaligmaker.

En dan vraagt Petrus in onze tekst: “Waar zal de goddeloze en de zondaar verschijnen”? “Ja maar”, zegt u misschien, “weet Petrus dat dan niet? Kan Petrus dan geen antwoord geven op deze vraag?” O zeker wel, geliefden, maar Petrus stelt de vraag op deze wijze om die vraag óns als het ware voor te leggen en om onze bijzondere aandacht ervoor te vragen, ja, het is alsof Petrus eigenlijk niet zo goed durft te zeggen dat die goddelozen en zondaars in het hellevuur terecht zullen komen, waar ze eeuwige smarten zullen lijden, omdat het zo erg is om te weten, omdat dit zo verschrikkelijk is. De Heere Jezus zegt immers zo duidelijk in Markus 9 : 44: Dat is de plaats “waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt.” Dáár in het hellevuur wordt het niet zalig worden van de goddelozen eeuwig bevestigd in het akelig kermen van al degenen die hun genadetijd voorbij hebben laten gaan, en die goddeloos – dus los van God – zijn gebléven. En dan kan zoenen het nooit meer overdoen, hij kan nooit meer terug, want waar de boom valt, daar zal hij wezen, hetzij naar het noorden, hetzij naar het zuiden. Een mensenkind, los van God gebleven, loos van God gebleven, leeg van God, en dus goddeloos, zal Gods recht verheerlijken in zijn eeuwige verdoemenis. O geliefden, laat u toch ernstig waarschuwen. En ik moet u vanuit de liefde van mijn hart zo toeroepen: “Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven?” O, vraagt de Heere toch om u in waarheid de weg der zaligheid te leren, opdat ge erachter zult komen dat dit een nauwe weg is (want de rechtvaardige wordt nauwelijks zalig), maar óók een kostelijke weg, door Hem, door Hem alleen, om het eeuwig welbehagen.

O, onbekeerden onder ons, ziet dan toch dat ge slechts op weg zijt naar de eeuwige rampzaligheid. En vraagt de Heere toch om u te sterk te worden.

En bekommerden onder ons, o, wat hebt ge uzelf leren kennen als een onrechtvaardige, maar wat hebt ge ook die aanbiddelijke Zaligmaker leren zien in Zijn gerechtigheid en heerlijkheid; o, u hebt uzelf moeten verfoeien in stof en as, maar dáár hebt u de Bron van eeuwig, zalig leven mogen zien, in de verheerlijking van de drie-enige God. O, bekommerden, blijft dan maar bedelen of de Heere wil komen doortrekken en u brengen in de armen van Christus.

En volk des Heeren, och, ge moogt die Bruidegom kennen, die lieve, aanbiddelijke Zaligmaker, het Lam Gods Dat Zich heeft gegeven aan het vloekhout; en ge zijt in de

dadelijkheid bekleed geworden met de klederen des heils. Maar och, wat is het een nauwelijks zalig worden, wat gaat het door de nauwte en de door engte. Maar nochtans is het een verdrukking van slechts tien dagen. O, al moet ge vaak uitroepen: “Heere, verzoen toch de zware schuld, die mij met schrik vervult; bewijs mij eens genade...”, ge moogt ook ervaren dat de Heere u draagt door alle diepten heen. Nog even volk, en dan zult ge, bevrijd van het lichaam der zonde, eeuwig God mogen grootmaken en eeuwig mogen jubelen tot Gods eer. O, wat zijt ge dan bij tijd en wijle dankbaar dat er begraafplaatsen zijn op deze wereld en dat er eenmaal een einde zal komen aan dit aardse leven; om als rechtvaardige, uit en door Christus, God- drieënig op een rechte wijze te verheerlijken. Ach volk, zie daar dan maar naar uit en getuig er maar van.

Och, schenke de Heere ons dan wat Hem verhoogt en verheerlijkt, nu en tot in eeuwigheid.

Amen.

Zingen: Psalm 73 : 12

‘k Zal dan gedurig bij U zijn,
In al mijn noden, angst en pijn.
U al mijn liefde waardig schatten,
Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
Gij zult mij leiden door Uw raad,
O God, mijn heil, mijn toeverlaat.
En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid.